

**ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ
ԿԼԻՆԻԿԱԿԱՆ ԿԵՆՍԱՔԻՄԻԱ**

ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	ԲՆԱԳԻՏԱԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ
ԱՄԲԻՈՆ	ԿԵՆՍԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ, ԲՆԱՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՆՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱՆԵՐԻ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ ԵՎ ԸՆԹԱՅԻԿ ՄՈՂԴՈՒԼ	ԿԼԻՆԻԿԱԿԱՆ ԿԵՆՍԱՔԻՄԻԱ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՄԻՉ ԵՎ ՄՈՂԴՈՒԼՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ	0806B4/24.1
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	ԿԵՆՍԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
ԿՈՒՐՍ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	3-րդ կուրս, 2-րդ կիսամյակ
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ուսանողներին զինել գիտելիքներով կենդանի օրգանիզմների քիմիական կազմի և կենսագործունեության հիմքում ընկած նյութերի փոխանակության վերաբերյալ: 2. Միավորել իրար մարդու կենսաքիմիայի ֆունդամենտալ գիտելիքները և այդ գիտելիքների օգտագործման հնարավորությունը կլինիկայում: 3. Զարգացնել կլինիկա-կենսաքիմիական մտածողություն: 4. Տալ ժամանակակից տեղեկություններ պաթոլոգիայի կլինիկակա-կենսաքիմիական հիմունքների մասին 5. Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, կենսաբանական, քիմիական և մեթոդական գիտելիքները:
ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ	<p>ԳԻՏԵԼԻՔ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Նկարագրել ածխաջրերի, ճարպերի, ամինաթթուների, պուրինային և պիրիմիդինային հիմքերի փոխանակության հիմնական մետաբոլիկ ուղիները մարդու օրգանիզմում: • Բացատրել հիմնական ուղիները, որոնք ապահովում են մետաբոլիկ հեմոստազը նորմայում • Բնորոշել պատոքիմիական պրոցեսների զարգացման մեխանիզմները, որոնք կապված են օրգանիզմի էնզիմների, մեմբրանների ֆունկցիաների փոփոխության ինչպես նաև ածխաջրային, ճարպային, ամինաթթվային, պուրինային փոխանակության, հորմոնալ կարգավորման հետ: • Մահմանել տարբեր օրգանների և հյուսվածքների (յարդ, երիկամ, սրտամկան, թոքեր, արյան բջիջներ, շարակցական հյուսվածք) կենսաքիմիական ֆունկցիաները և նրանց մոլեկուլայր պրոցեսների առանձնահատկությունները, կլինիկա-կենսաքիմիական լաբորատոր անալիզի կանոնները և սկզբունքները: <p>ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Կանխատեսել կենսաբանորեն ակտիվ միացությունների ֆիզիկո-քիմիական և քիմիական փոխակերպումների արդյունքները և ուղղությունները: • Մեկնաբանել արյան շիճուկի կենսաքիմիական հետազոտության տվյալները և գնահատել դրանք համաձայն օրգանիզմի համակարգի, օրգանների, հյուսվածքների վիճակը • Կարողանալ լաբորատոր կենսաքիմիական մեթոդներով ախտորոշել հիվանդությունները: • Կիրառել ձեռք բերած տեսական գիտելիքները գործնականում: <p>ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Տիրապետել փորձարարական աշխատանքների կատարման մեթոդներին և հմտություններին:

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ
ՆԿԱՐԱԳԻՐ

- ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ - 3 կրեդիտ
- ԼՍԱՐԱՅԻՆ ԺԱՄ - 36 ժամ
- ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ - 18 ժամ
- ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ - 10 ժամ
- ՍԵՄԻՆԱՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ - 8 ժամ
- ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԺԱՄ - 2 ժամ

ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Ավագ դպրոցի ծրագրի համաձայն ընդհանուր կենսաբանությունից և քիմիայից ձեռք բերած գիտելիքները:

ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԵՎ
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ
ՄԵԹՈԴՆԵՐ

Դասախոսություն, քննարկումներ
տեսադիտումներ
ինքնուրույն աշխատանք

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ
ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

- Ներածություն: Առարկան, խնդիրները, համառոտակի հիվանդությունների մոլեկուլային հիմքերի, ախտորոշման վերաբերյալ;
- Ջրի, նատրիումի, կալիումի իոնների բաշխվածությունը օրգանիզմում: Հիպոնատրիումի, հիպոկալիումի, հիպերնատրիումի, հիպերկալիումի բացահայտումը,
- Կենսաքիմիական անալիզները կլինիկական բժշկության մեջ: Ախտորոշում:
- Փորձանմուշների անալիզը և արդյունքների ներկայացումը: Աուդիտ:
- Օնկոլոգիական հիվանդությունների կենսաքիմիա
- Երիկամներ:
- Երիկամների ֆունկցիաների կենսաքիմիական թեստերը: Երիկամային խանգարվածություններ: Արյան կազմի փոփոխությունների բուժումները: Երիկամների ֆունկցիաների փոխարինումը:
- Լյարդ: Լյարդի ֆունկցիաների կենսաքիմիական թեստերը:
- Լարորատոր անալիզի կլինիկական նշանակությունը: Զգայունություն և յուրահատկություն:
- Հենաշարժիչային և նյարդային համակարգեր: Ռախիտ և օստեոմալյացիա:
- Անոթների հիվանդություններ: Պոդագրա:
- Հիպերուրիկեմիա:
- Դեղամիջոցների մոնիտորինգ և տոքսիկոլոգիայի քիմիական ասպեկտները:
- Դեղամիջոցների մոնիտորինգ և տոքսիկոլոգիայի քիմիական ասպեկտները: Նյարդային համակարգի հիվանդություններ:
- Նյութափոխանակության ժառանգական խանգարումներ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Марру, Р., Греннер Д., Мауес П., Родуэлл В. Биохимия человека в 2 томах М., "Мир" 2004
2. Кольман Я., Рем К., Наглядная биохимия М., "Мир" 2000
3. Кнорре Д.Г., Мызина С.Д. Биологическая химия, 2001
4. Ленинджер А. Основы биохимии в 3 томах, М., "Мир", 1985

ՀԻՄՆԱԿԱՆ

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ

1. Северин Е.С., Алеуникова Т.А., Осипов Е.В. Биохимия, 2000
2. Страйер Биохимия, т.1,2,3, М., "Мир", 1985
3. Эллиот В., Эллиот Д. Биохимия и молекулярная биология, 2002

ՍՏՈՒԳՄԱՆԵՎԳՆԱՀԱՏ
ՄԱՆՁԵՎԵՐԸ

Ստուգողական աշխատանք, անհատական աշխատանք
Նախատեսված է 1 ընթացիկ գրավոր ստուգում, անհատական աշխատանք, ամփոփիչ ստուգում, յուրաքանչյուրը 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Հարցատումը պարունակում է 4 հարց՝ 30, 30, 20, 20 միավորային նարժեքով: Ամփոփիչ ստուգումը գրավոր է 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Քննական հարցատումը պարունակում է 4 հարց՝ 30, 30, 20, 20 միավորային նարժեքով:

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ
ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ
ԿՇԻՌ

Բաղադրիչ 1 - 10 % /հաճախումներ/
 Բաղադրիչ 2 - 20% /ընթացիկ ստուգում 1-ին/
 Բաղադրիչ 3 - 20% /ընթացիկ ստուգում 2-րդ/
 Բաղադրիչ 4 - 40% /ամփոփիչ ստուգում/
 Բաղադրիչ 5 - 10% /ընթացիկ ակտիվություն/

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ
ՍԱՆԴՂԱԿ

Գնահատման թվային միավորը	Տարային գնահատական	Գնահատականի պաշտոնական թվային համարժեքը
96-100	A+	5+
91-95	A	5
86-90	A-	5-
81-85	B+	4+
76-80	B	4
71-75	B-	4-
66-70	C+	3+
61-65	C	3
40-60	C-	3-
Մինչև 39	D	2

ՈՒՍԱՆՈՂԻ ԾԱՆՐԱԲԵՌՆՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԺԱՍՆԱԿԸ

կրեդիտ/կրեդիտ ժամ-3/90

Հ/Հ	Թ Ե Մ Ա	Լսարանային ժամեր			Ուսանողի ինքնուրույն աշխատածամանակը	Ուսանողի ընդհանուր աշխատածամանակը
		Դասախոսություն	Գործնական	Մեմինար		
1.	Ներածություն: Առարկան, խնդիրները, համառոտակի հիվանդությունների մոլեկուլային հիմքերի, ախտորոշման վերաբերյալ;	2			3	5
2.	Ջրի, նատրիումի, կալիումի իոնների բաշխվածությունը օրգանիզմում: Հիպոնատրիումի, հիպոկալիումի, հիպերնատրիումի, հիպերկալիումի բացահայտումը, բուժումը:	2			3	5
3.	Կենսաքիմիական անալիզները կլինիկական բժշկության մեջ: Ախտորոշում:		2		3	5
4.	Երիկամներ: Երիկամների ֆունկցիաների կենսաքիմիական թեստերը: Երիկամային խանգարվածություններ: Արյան կազմի փոփոխությունների բուժումները: Երիկամների ֆունկցիաների փոխարինումը:	2			3	5
5.	Փորձանմուշների անալիզը և արդյունքների ներկայացումը: Աուդիտ:		2		3	5
6.	Լյարդ: Լյարդի ֆունկցիաների կենսաքիմիական թեստերը:	2			3	5
7.	Օնկոլոգիական հիվանդությունների կենսաքիմիա:		2		3	5
8.	Երիկամներ: Երիկամների ֆունկցիաների կենսաքիմիական թեստերը: Երիկամային խանգարվածություններ: Արյան կազմի փոփոխությունների բուժումները: Երիկամների ֆունկցիաների փոխարինումը:			2	3	5
9.	Լարորատոր անալիզի կլինիկական նշանակությունը: Զգայունություն և յուրահատկություն:		2		3	5
10.	Հենաշարժիչային և նյարդային համակարգեր: Ռախիտ և օստեոմալյացիա:	2			3	5
11.	Անոթների հիվանդություններ: Պողպաքա: Հիպերուրիկեմիա:	2			3	5
12.	Հենաշարժիչային և նյարդային համակարգեր: Ռախիտ և օստեոմալյացիա: օստոպորոզ; Պողպաքա:			2	3	5
13.	Դեղամիջոցների մոնիթորինգ և և տոքսիկոլոգիայի քիմիական ասպեկտները:		2		2	4
14.	Մկանների հիվանդություններ: Միոդիստրոֆիա:	2			2	4
15.	Անոթների հիվանդություններ: Պողպաքա: Հիպերուրիկեմիա:			2	2	4
16.	Նյարդային համակարգի հիվանդություններ:	2			3	4
17.	Նյարդային համակարգի հիվանդություններ:			2	2	4
18.	Նյութափոխանակության ժառանգական	2			2	4

	խանգարումներ:					
Ընթացիկ ստուգում 1						2
Ընթացիկ ստուգում 2						2
Ամփոփիչ ստուգում						2
Ընդամենը						90